

КЪЫРАЛ ЖУМУШЛА

Къабарты-Малкъарны Башчысы Россейни Президентини бла Къытай Халкъ Республиканы Председателни ишчи тубешиулерине къатышханды

Тюне Россей Федерацияны Президентини Владимир Путинни бла Къытай Халкъ Республиканы Председателни Си Цзиньпинни Кремльде ишчи тубешиулерине болганды. Анга Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Юрий Коков да къатышханды. Бийик даражалы сөлешиледе Россейни бла Къытайны кеп жаны партнёрлук халларыны эмда стратегия жаны бла бирге ишлеуно онгары, халкъла аралы эмда регион проблемала, дагыда Евразиялы экономика биригуно башламчылыктарын жашауда бардырууга болганды. Къытайны нефть-газ корпорациясы оную бла Келишимге бы къыралны миллет компанияларны консорциуму кытышады. Документде Къабарты-Малкъарда экология, энергетика, транспорт инфраструктура, социал, туризм, агропромышленность комплекс,

илму эмда инновацияла жаны бла бир талай проектни бирге толтурууга белгилениди. Келишим жер-жерлени тутхулу айнтыу жаны бла биринчи россияли проектди. Анга

кёре КъМР-ни Правительствоосу, РФ-ни бла КъХР-ни улуу компанияларыны араларында узакъ болжаллы байламлыкъла жюрюторге мурат этиледи.

Узакъ ёмюрлюке

Республиканы келечиси «Россейни рекордла китабында»

Бахсан районда жашаган 127-жыллыкъ Нана Шаова «Россейни рекордла китабына» къыралны бек кеп жашаган адамыча къошулганды. Изданианы баш редактору Станислав Коненко Нана Цуконанга узакъ ёмюрлю болганына шагъатлыкъ этген сертификат бергенди эмда бу шарт дуня рекордха да тархатханы чертенди.

Россейни бек кеп жашаган адамы деген атны Нана Шаовага дери Астрахань областдан Танзила Бисембаева жюрютгенди. Быйыл анга 121 жыл толганды.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоосуна пресс-службасы.

СЕБЕПЛИК

Жаш юйорлеге - багъалы сертификатла

Тюне шахарны администрациясында Нальчикде жашаган алтынчы тёрт жаш юйорге жашуу болумларын игилендирге сертификатла берилгенди. Бу иш «Жаш юйорлени жашуу журтла бла жалчытырбыз» деген программага кёре бардырылды. Анга себеплики уа «Жашуу журт» деген федерал программа этеди. Ол кеси да 2020 жылга дери бардырылганды.

Шагъатлыкъ этген къагъытланы Нальчик шахарны администрациясыны башчысыны орунбасары Анатолий Тонкогон бергенди. Аланы илерине берирден алгъа уа ол бу федерал программа жаш юйорлени кытайлыкъларына жашуу болумларын игилендируге да уллу себеплики, дегенди. Андан сора ол жыйылганы эслерин сертификатла къалай эмда кимлеге берилгендерине да бурганды. Шахар администрацияда жашуу журт управленианы таматасы Ольга Тауканец быйыл къыралдан болушул алган юйорлени хазна къламалы барысы да кеп

сабийлиле болгъанларын чертенди. Эсигизге салайыкъ, муниципалитет 2007 жылдан бери жашауда бардырылган федерал программага софинансирование бла къатышады. Анга деп ахча юч бюджетден бёлюнеди - федерал, республикалы эм жержерли. Быйыл программаны

Ольга Тауканец билдиргенге кёре, программага жашуу болумларын игилендирге керекли жаш юйорле къатышады. Аланы хар бири да финансла бла къалай жалчытылгандары кёргозюрге борчулду. Ол ахчаны саны уа жаш юйор алырбга сюйген жашуу журтну багъасыны отуз беш проценти болурга керекди. Къалганын юйор кеси тёлерге борчулду. Бир къауум башха сылтаула да эсге алынадыла, ол санда юйорно баш иесини бла юй биичесини жыл санлары.

Программа жашауда бардырылган заманны ичинде республиканы ара шахарында бюгон берилгенча документлени 927 юйор тапхандыла. Бюгонюкге шагъатлыкъ этген къагъытланы алыр ючюнд дагында 816 юйор насиплы къезуилерин сакълайды. Сертификатда кёргозюлген ахчаны быйлыны отузунчу ноябрине дери хайырланырбга керекди.

ХОПЛАНЫ Марзят. Суратны автор алганды.

БАШЛАМЧЫЛЫКЪ

Университетни студентлери белгилли компанияда урунурукъдула

Х.М. Бербеков атлы Къабарты-Малкъар къырал университетни бакалаврлары бла магистрлери ITV компанияны келечилери бюгонюкюне илеулеге кёре къураган программированиен факультативе курсола юйорини, ООО «Ай Ти Ви Групп» предпринятида ишлериндеди. Дресерни өслерине кёре, КъМР-ну сегиз студенти жуукъ заманда билмилерин анда сынарыкъдыла.

Компанияны ишчи мажал этиу жаны бла департаментини таматасы Игорь Фаломкин семестрини эслерине кёре сайланган жолну тюзлононо юсюнден айтырбга болгунун белгиледи. Аны бла байламлы ол студентлени мындан арысында да компания бла бирлиши юйретирге тийишисин

КъМР-ну ректору Юрий Алыгудова билдиргенди. Эсигизге салайыкъ, университет ITV компания бла 2016 жылдан бери келишил ишлейди. Ол жыл октябр студентле аны келечилери бла тубешигенди - генеральни директору Алтууланы Мурат эм толтуруучу директору Хаарат Коков бла. Анда программированиен факультативе аралы курсола ачарга оную этилгенди. Ол жыйылууда Алтуу улу кесини къауумуну жетишилелерин тарыхыны, аны келечилерини эм дуния башында анга ушаган экинчи болмгъан жагъы тинтуилерини юслеринден айтханды.

ITV AxxonSoft компания - тийишли къоркъузулукъ эм видеокарауу системаланы

къурауу жаны бла россияли рынокны алысыды. Анда 300-ден артыкъ бийик квалификациялы специалист уруанды, аны Россейде эм тыш къыраллада 30-дан артыкъ офиси барды эмда 2500 компания-партнёрлары. Ол къоркъузулукъ системалага биоорудованле чыгарган дуня эм россия биоорудованле бла келишилте этил ишлейди эм ONVIF форумуну келечиси-спонсорду. ITV AxxonSoft компания чыгарган кереклени бек игиси, «Интеллектуал» кеп функциялы программа платформора. Россейни бла тыш къыралланы шахарларыны жоюзюсюнден артыгында хайырланылган «Къоркъузулукъ шахар» деген проектни мурдор болганды.

КъМР-ну пресс-службасы.

ЖЫЙЫЛЫ

Май указла къалай толтурулгъанларыны юсюнден тынгылы сёлешуу бардырылганды

КъМР-ни Къырал кенгешчиси Натби Бозиев Элбрус районда бардырган жыйылууда Россейни Президентини май указлары къалай толтурулгъанларына къаралганды. Сюзюрге тийрини администрациясыны башчысы Залиханланы Къаншаубий, КъМР-ни къурулуш эмда ЖКХ министрлени орунбасары Татьяна Шаевич, урунуу, иш бла жалчытыу эмда социал къоруулау министрлени орунбасары Ратмир Ацканов, КъМР-ни кенгешчилерини ишлерин жалчытыуу службасыны консультанты Геннадий Вальцев, КъМР-ни экономиканы айнтыуу министрлени орунбасары Хусей Темижев, республиканы саулуу саёялуу министрлени орунбасары Елена Хачетлова, районну администрациясыны келечилери, «Урунуу», иш бла жалчытыуу эмда социал къоруулау арасы» ГКУ-ну, МФЦ-ны, билим берюу, саулуу сакълау, маданият, спорт уржудениланы, эплени, Тирнеуу шахарны таматаралы да къатышхандыла.

Аланы алгъышлай, Залиханланы Къаншаубий Россейни Президентини май указлары толтурууну чеклеринде социал мағаналы проектлени жашауда бардырууну мағаналы бек уллу болгъанын чертенди. Натби Бозиев а къырал башчыны онуюларын социал эмда экономика жаны бла айнтыуу жаны бла борчланы юслеринден айырды айтханды.

Толтурулган жумушланы тохтадырылган болжаллада эмда толпусунлай толтуруу, артыкъда бюджетниклени иш хакълары бла байламлы

кёрюмдюлеге жетер, сабий садлава очерделени кетерид, арамлабызыны учуз жашуу жетле бла жалчытыу, ЖКХ-ны жумушларыны келечилерини игилендир, социал-экономика айнтыуу терклендир ючюнд, мындан ары да къолдан келгени аймагъа керекди.

Ол ишчи аспамысын а эпледи бардырырга, аны тынгылы сюзюп, районланы администрацияларыны бла республиканы правительствоуну мадарларына тыйышчла салган сылтаулары белгилерге тийишлери, дегенди ол.

Май указланы толтуруу ючюнд жуаулы болгъанла не мадарла этилгенлерини юсюнден билдиргенди. Элбрус районну юсюнден айтханда, салынган планла толтурулдыла, бирбирлери болжалан алгъа охъуна. Къалгъанлары да контролладыла. Ишленгени аспамысыны айлыкълары орта эсеп бла белгиленген блечмеге жете келгенди, бир-бирлери уа «жол карталада» кёргозюлгенлени

окъуна оздыла. Тийраде 16 къырал программа бардырылды, къырал властыны, жер-жерли самоуправленианы бла къырал властыны федерал органларыны араларында 9 къырал (муниципал) жумушха кёре электрон байламлыкъ къурашды. Быйыл январьдан бери МФЦ эмда аны узакъ эпледи бёлюмлери 18476 къырал эмда муниципал жумуш тамамлагъандыла. Къырал жумушланы порталында 13032 адам эсепге алынганды.

Аны бла бирге шарт мадарлары ислеген ишле да кёлдоло. Ол санда ЖКХ-да ишчи жагына къурауа, инвестицияла келирча этерге, ангы ишчи жерле ачарга керекди. РФ-ни Президентини къырал управленианы системасын игилендируно баш жолларыны юсюнден 601-чи номерли указына кёре организациланы ырыскыла сыны салынган налогну жержерли бюджеткеге өтдюрюно онларына да къаралганды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Халкъла аралы аскер оюнла

Таулага къарыуларын сынайдыла, илишан атагыла

Терс-Кюлда Россей Федерацияны Къоруулау министрствосуна «Армиспорт клуб» федерал автоном учреждениыны Таулада чыныгыуну эмда сау къалыну арасыны базасында «Эльбруское кольцо» деген Халкъла аралы аскер оюнланы эришилери бошандыла. Алагда тёрт округдан хауа-десант аскерле, Север флотну, Баш штабны Баш управлениясыны, Физкультураны аскер институтуну, Узакъ Восток бийик командалы училищени, Россей Федерацияны Миллет гардиясыны аскерлерини федерал службасыны келечилери къатышханды.

Эришуле барган кезиуде Баш штабны Баш управлениясыны командасы къагъа энци халда эмда бирге өрлеуде барысын да озганды. Ючюно кюн аскерчиле къыйын тау жолла бла 450 метр бийикликке өрлеуде, тау жайлыкъла 600 метр узакълыкъла илишан атауда сынашандыла. Тик жерле бла өрге бла энирге туюшоп, тубеген тыйгъыладан, бу-

зулган кёпорден, ташчыкъланы юслери бла эмда башы бла тартылуу жипден тутуп черекден ётгенди.

Сынауладан бири 24 килограмм тархан боеприпасланы ащик бла ёрге кётюрюу болганды. Битеу чырмауладан аскерчиле киймилери, сауутлары бла да бирге ётерге керек эдиле.

Эришулеге битеу да 150 аскерчи, Юг аскер округну

аскер авиациясыны Ми-8 вертолётлары да къатышандыла. Конкурсантлага ары дери бийик тау жерле юйоринге туюшгенди. Ол а хазырлануу мағаналы кесегини, 3500 метр бийикликке организм чыдар ючюм керекди.

Биринчи июльда башланган эришуле 12 июльда дери бардырылгандыла.

Алиса ТАРИМ.

Келишим

«Эльбрус» - Север флотну чигинжиси

Къабарты-Малкъар тылны жалчытыуу «Эльбрус» аскер кемеге шефлик этеркиди. Аны юсюнден республиканы Правительствоуну бла Аскер-Тенгиз флотну баш командованиясыны араларында келишимни проект хазыр этилгенди.

Бусагъатда «Эльбрус» Север флотда къырал сынауладан ёте турды. Кючлю энергетика установкасыны хайырландан кеме авианосецлени окъуна тартырбга эмда къутхаруу операциялага бла батма объектлени илеуге къатышырга да болуукъду.

Битеу сынауладан ётгенден сора «Эльбрус» Россейни Север флотунда къуллукъ этеркиди деп, алай белгиленди.

Информатгенстволаны материалларына кёре.

Премьера

Бу кюнде Нальчикде Къарал концерт залда Къулийланы Къайсын атлы Малкъар кырал драма театры 50-жылгына аталып, Маммеланы Ибрагимни пьесасына кере салынган «Шамай къала» деген спектакльни премьерасы болганды. Жомакъ 1967 жылда заманни излемине кере жазылганды, олсатгач окуяна сахнада озголтпенди. Андан бери хар салыннгы сайын жангыра, режиссёрла кесперича оймал, актёрла ролларын алышындырып ойнай, барганлай турады. Анга буюгдан да кезуило тено къарайды. Енам, Малкъар театры тарыхын къураган, юби-

Къарачай-Черкесни, Ингуш Республиканы да сыйлы артисткасы, ариу макъамланы иеси Мамайланы Фатима жазганды. Мынга къатышхан артистлени къайсын олсанг да, оонларнында кылак хунерни къураган сыфатлада, сёлери бла угъай да, аякъ алулары, тебуилери, бет турелюнери бла да кёргозгенди. Аспатыны сыфатын бу оюнда Мызыланы Таубий къураганды. Аны ол зетни шарайтсыз этерге юкюврин онгубар зди - спектакль биринчи кере салынганда, бу ролуны Ахматланы Зейтун ойнаганды. Алай энчи кёрюмдоло

Солдан онгга: Бегилян Заур, Созайлан Мариям, Вичиланы Хаждаут

Элли жылны ичинде къараучуланы къууандырып турган спектакль

Солдан онгга: Мызыланы Таубий эм Бегилян Заур.

лейнде эсерлилик, къыйтып салынгырыкъ, жангырталынырыкъ спектакльлени санына «Шамай къала» бошдан тошген болмаз. Андан кеп бир оюннга да къаралмаганды малкъар сахнада! Жылгана аны бизни актёрларыбыз 300-400 кере кёргозгенлери болганды.

Жу жон аны режиссёру Къабарты-Малкъарны, Къарачай-Черкесни да сыйлы артисти Мыраланы Солтанды. Ухуджиги Черкесланы Тухар, бу оюннга келишген мажыканы уа Къабарты-Малкъарны,

Къабарты-Малкъарны, Ингуш Республиканы да сыйлы артисти Жангуразланы Махит а спектакльде эки жигитни ролон ойнаганды. Бири - энге, къыз бермеселе, суу бермей турган Жолмауыз, экинчиси уа - бегеуло. Биринчиси сыфатына къараган сабыле, ала уа бусагында иги да башадыла, бизни бла теглешдиргенде, аны тыш къыраллы киноланы жигитлерине уахтауларын эшитип, бизни таурулардыбыз, жомакъларыбыз теренликлерине жангандан сейир этгенме - минг жылла мындан алгъа халкъыбыз къураганды сыфатла дуня башына алай кен жайылгандыла.

О бурну юсюнден да алай сыйлы артисти Жолбабланы Сейир этерга туюкло - гитчеликден окуяна хар тау юкюлер айтылган жомакъланы жигити ола. Не заманда да фахмусу бла къууандырычу Асият бу ролда кесини онгун

жангандан кёргозгенди. Алгъа оюнда уа бу ролуны, къараучула эзде туту болура, Будаиланы Ольга бла Баизулаланы Роза ойнагандыла. Анасын таз этген Асланы, баш ролуны, Сарбашланы Асер къураганды. Жаш адам энди жеге келген жигитни къабына кирип, жомакъ жолда тобеген чырмауланы хорлай, алдана, жашау дерслери алды. Аны бла Шамайны эм бегеуолени араларында барган сөрмешме къылым боилени Къабарты-Малкъарны сыйлы артисти Шуаланы Орусбий юрегтенди. Орусбий ол жаны бла келгеле устайды. Мында да сабыле сулулары тышылбыз къурагандыла къылым къазауата.

Сахнада Асланын атасы Къабарты-Малкъарны сыйлы артисти Жолбабланы Тахир эди. Ол, бу ролгъа келише да, алдан салынган оюуны биринде Шамайны ойнаганды эди, баям, ол эслерине тошген болуп эди бери келген таматаланы. Менда эсгерген эдим, Къабарты-Малкъарны сыйлы артисти, шухум Маммеланы Ибрагим айтып, бир элдэ сахна гитче болуп, сөрмеше келгенде, Шамай сахнада къараучуланы араларына жыгылып,

аны сабыле туйгенлерин. Ола: «Энди мен Шамай туйюлмей!» - деп къычыра эди... Спектакльде дагыда элли къызы - Созайланы Мариям, элли жашы - Бегилян Заур, Зайнафны - Мамайланы Фатима, бегеуолени - Вичиланы Хаждаут, Мисрланы Жамал сыфатарын алапат къурагандыла.

Арткъыда энчи эз буруча оюну Мызыланы Аубекир кёргозтениди - ол Шамайны ойнаганды. Жаш артист къураганды сыфатын шарайтсыз эттени тюз ол сахнагъа къытылган белги болганды эди. Ол артисти, буду деп таныгъан а жокъ эди. Сахнагъа чыккъанын фахмусу биллал белги сыфатла ачдыла. Тыш кёрюмдосу, ауазы сыйлы артисти Шамайны ойнаганды эди, баям, ол эслерине тошген болуп эди бери келген таматаланы. Менда эсгерген эдим, Къабарты-Малкъарны сыйлы артисти, шухум Маммеланы Ибрагим айтып, бир элдэ сахна гитче болуп, сөрмеше келгенде, Шамай сахнада къараучуланы араларына жыгылып,

Маммеланы Ибрагимни пьесасына кере салынган 1967-1968, 1978, 1996, 2000 жыллада сахнада тюрло-тюрлу башыфат ачыла алдыла, спектакльни жангы тюрлоосу къуандырыганды. КЕРТИЛАНЫ САКИНАТ. Суратла ХОЛЛАЛАНЫ Марзиянтыдыла.

Тапныулулукъ

Кёлундеги муратына жетиу

Алгъаркъыда газетде «Къайсыннга жоз адам» деген проектни таматасы Тетуланы Хадис чакъыртып, бизде къонакылык этген назмучу, къара сёзюностасы, къырабыланын темир жук аскерлерини абычары Сергей Еремеевич юсюнден айтылган эди. Окумузуна ол бизни Ата журтубузга атаганды назмуланы бир къаууму бла да шыгъерей болгандыла.

Алгъаркъыда газетде «Къайсыннга жоз адам» деген проектни таматасы Тетуланы Хадис чакъыртып, бизде къонакылык этген назмучу, къара сёзюностасы, къырабыланын темир жук аскерлерини абычары Сергей Еремеевич юсюнден айтылган эди. Окумузуна ол бизни Ата журтубузга атаганды назмуланы бир къаууму бла да шыгъерей болгандыла.

Ол ачыкъ жюрекли, ариу умутлу, тауаны сойген адам - Сергей Еремеев, этген умутларын юсюнден айта, аны чыгъармачылыгы бла шагъырей болурга келгенлери Минги тауьга чыгъаргъа сойегин билдирген эди. Айтыхана болганды. Ол 1 июлда, Къабарты-Малкъарны халкъ постлары Къулийланы Къайсынны 100-жылгына эм Отарланы Керимни 105-жылгына атап. Минги тауу конбатыш жанында тейпесине чыккъанды.

Былал къарагандына, назик адамга ушагъаныкъыга, Сергей Еремеев, къыралгъа аскер къулушкъа эге келген ата-бабаларына ушай болуп, назимлыды, спорт жарату эттени бир кюн да коймайды, сёзю да таза ачыкъ болганы жылыуу къарамандан биллинеди. Шытак ауазы бла назму неда къара сёз бла жазылганды таз окуп тебиресе уа, тынылган турлуьгун келди.

Ары чыгъа туруп, аскерни назмуу жашау бир къауум коню хазырлангъа, кесин тау хауагъа юрегтерге тошгенди. Умутуна жетерге сойген нени

да хорлайды, дейдиле. Халкъ айтыгъа шагъатлыкъ этген Сергейни жигитлиги, умутуна, сёзюне да кертчиллиги. Ол анда, 5642 метр бийликликде, Къайсынны «Мамырлыкъ, къуанч сигзе, сауал!» деген эм башха назмуларын айтылганды. Отарланы Керимни былай чыккъан жангы китабын биргесине ала барып, андан да бир неча назму окугъанды. Ол ары дагыда Елмезланы Абдул-Халим Гилайда Мера деген тау тейпеге чыгъаргъа назму окугъанды. Оларны Керимни былай чыккъан жангы китабын Керимни къызы Римма бек фахмулу шайырларыбызга - атасына бла Къулийланы Къайсыннга, Мечиланы Камиев атап этген баннерни, таулу халкъны байрагъына да чыгъаргъанды.

МСУКАЛАНЫ САКИНАТ.

ДЕКЛАРАЦИЯЛА

Вузланы таматалары ахчаны эркин журюгтенде преподавателле къолайсыз нек жашайдыла?

Ректорланы декларацияларын тингенден сора РБК университеттени бек баш таматаларыны тизмесин къураганды. Тередеча, аланы араларында биринчи жерде «олигарх» Санкт-Петербургда Тау университети ректору Владимир Литвиненкоду аны жылгъа файдасы 195,7 миллион сом болганды. Сёзге айтханда, былтырдан эсе ол 81,5 миллионнга азыракъды. Экинчи жерде РАНХиГС-ни ректору Владимир Мун турады. Ючюнсю уа Сергей Синельников-Мурывлеу - Тыш сатуу-алуу битурроссий академияны ректору эм РАНХиГС-ни проректору.

Бийик окуу юйлени ректорларыны 2016 жылгъа файдалары (миллион сомлада)

Table with 5 columns: University Name, Position, Salary (Million Som). Rows include: Санкт-Петербургу Тау университети (195.7), РФ-ни Президентинде Халкъ миллион эм къарал къуллукъу битурроссий академиясы (81.5), Минокономразвитияны Тыш сатуу-алуу жуыны бла битурроссий академиясы (78.9), Плеханов атлы Россейли экономика экономика университети (78.9), «Экономиканы бийик школун» НИУ-ни ч проректору (78.9), Москвада Халкъла аралы байламлыккъа къырал институту (78.9), Росейли И.М. Губкин атлы нефть эм газ къырал университети (78.9), Кеменинградны СА. Герасимов атлы битурроссий къырал институту (78.9), РФ-ни Правительствосунда Финанса университети (78.9), Москвада Халкъла аралы байламлыккъа къырал институту (78.9).

Файдалы жер Къайдан тошеди файда? Жылгъа онла бла миллионла - ол айлыкъды, шаарында болгосега а, жалаанда ол угъай. Законга кере ректору иш хакъы вузу преподавателлерини орталыкъ айлыкъларындан бек кереден кеп болурга жарамды. Минобрана белгилеген кетеросе болушкъа коэффициентин 1,5-ден 5-ге берди жетеди. «Бизде иш хакъы система ачыкъды, кимге да анылашындулу» - дейди кесини файдасыны юсюнден СПГУ-ну ректору Владимир Литвиненко.

Предприятияла бла келишимле инженер вузларга файда келтиредиле. Гуманитарийде уа къайданыла миллионла? Ректор улул банкланы, корпорацияланы тамталарыны советтерине киреги болушкъа (сёз ючюн, Владимир Мичуа), аны кесини энчи фирмалары болурга да болдыла. «Финансала кеси ону этген ахча да тюрлоралады, вузуна башчыларыны кёлларындан улуу ыркъа ётдорюледу, - деп аныла галдыды. «Университеткъа солидарность» профсоюзун сопредседатели Павел Куокин. - Ол а чичи бизнес ачурагъа он береди. Алай вузгъа жалаанда бизнесине къараган ректорла да болура. Ахча сорупланы союздосу къарагъны жаны да, жорукъыча, хар заманда да барды. 1990-чы жыллада кеп вузуланы администрациялары майданларын ортакъла барып байкълангандыла. Бусагында ала контролюн шахар властыла этпеди. Алай студенте бла байламлы артыкъ ачыкъ болмагъан жумушла да жерлерин табарыла сёз хакъ темир окугъан къауумну юсюнденди. Коммерциялы

блмондеде окутуу ючюне тёлте бюджетчилени финансированын сындан эсе азыракъ болган вузла бардыла. Сёз ючюн, къырал бир студент-бюджетчи ючюн 70 минг сом беледи, ахча теппел ол блмонде окугъан а - 40 минг. Алай болгъанында да къарамалгъанай, нек файданыла да сора окутууну ол тюрлосуду? Даражалы усталыкъыча ахча бла койрген жерде студентни окугъан кертиден да къылай бир тургъаны бла эм ол аны ючюн теглен ахчаны аралары бек улпула. Арада башхалыкъ вузу файдасына барды, ахча тёлте окугъанына ючюн преподавателлерге уа энчи хакъ бермейдиле. Закон айлыкълени ёлмечин шарт тохтадырды, алай премияны уа къылай бир сойеген да жазарга жарайды - баям, ректорла алай эте да болура. Андан сора да, сатуу-алуу ишлени да унутмайлыкъ. Сёз ючюн, вузу сейирлерин къорулагъан, аны жумушхана энчи излемлене кере онга тапырдыган эм откат система кереметична къураган структуралада заказ салындады. Алай бла вузу управленяны бирде бизнес болуп къалады, киси да росейли мардаладыча. Къырал къатышхан компаниялардагъындан хазна башхалыкъ болмагъан».

Ол бизнесни файдасы бла уа кёбюсюнде администрация хайырланады. Къолайсыз доцентле Росстат ачыкъ этген кёрюмдоголере нек вузланы преподавателлерини орталыкъ иш хакълары 2016 жылда 55 минг сом болганды. Тарих былалы къарагъанда артыкъ тюз туюклоду дерге болушкъа. Кёлвени керти айлыкълары, «Финансовый базис» сайтада адамла билдиргенлерине бер, андан ити да азды. «Черелови вузда 25 процент шимал коэффициенти бола тургъан къолбузгъа быллай бир алабас: тамата преподаватель ставкагъа - 8 минг сом, техника илмуланы кандидат, доцент - 18 минг сом, кафедраны таматасы - 28 минг сом (анга кураторлук, кружокланы, эршишулени къурау да киреди). Ректору файдасы - айгъа 1 миллион сом. Жылны ишине премия алай турбайды. Айтыргъа чаманчыгъа да керешибиз. Жужагъа: сиизи айлыкълыгъыз тохтадырды мардалгъа келишеди.» «Бизни уагъа восток вузувуда 2 минг преподавателге 4 минг администрация къуллукъу барды айлыкъларыны араларында башхалыкъ 100 керге жетеди, 11,5 мингден башлап 1 миллион».

«Алгъаркъыда газетде «Къайсыннга жоз адам» деген проектни таматасы Тетуланы Хадис чакъыртып, бизде къонакылык этген назмучу, къара сёзюностасы, къырабыланын темир жук аскерлерини абычары Сергей Еремеевич юсюнден айтылган эди. Окумузуна ол бизни Ата журтубузга атаганды назмуланы бир къаууму бла да шыгъерей болгандыла. Ол ачыкъ жюрекли, ариу умутлу, тауаны сойген адам - Сергей Еремеев, этген умутларын юсюнден айта, аны чыгъармачылыгы бла шагъырей болурга келгенлери Минги тауьга чыгъаргъа сойегин билдирген эди. Айтыхана болганды. Ол 1 июлда, Къабарты-Малкъарны халкъ постлары Къулийланы Къайсынны 100-жылгына эм Отарланы Керимни 105-жылгына атап. Минги тауу конбатыш жанында тейпесине чыккъанды. Былал къарагандына, назик адамга ушагъаныкъыга, Сергей Еремеев, къыралгъа аскер къулушкъа эге келген ата-бабаларына ушай болуп, назимлыды, спорт жарату эттени бир кюн да коймайды, сёзю да таза ачыкъ болганы жылыуу къарамандан биллинеди. Шытак ауазы бла назму неда къара сёз бла жазылганды таз окуп тебиресе уа, тынылган турлуьгун келди. Ары чыгъа туруп, аскерни назмуу жашау бир къауум коню хазырлангъа, кесин тау хауагъа юрегтерге тошгенди. Умутуна жетерге сойген нени

Оноулашты

Алимле китап басмачыны акылынын тюзге санагъандыла

Бу кюнде китап басмачы Виктор Колторов К.М. Бербеков атлы Къабарты-Малкъар къырал университети ректору Юрий Алъудуха писмо юбергенди. Анда айтылганын маганасы былды. КъМР-ни Терк районнда Джуклат элли тюрисинде Орта емурдеде алтын ордалы Тебен Джуклат деген шахар болганды. 1395 жылда Тимур Кавказгъа чабыулушкъа этгенинде тозураган шахарда ол кезуимо мингге бла артефактор, ол санда алтын ордалы темир ахчала да сакъландыла. Ахыр жыллада эл мулк жерлени сюргенде аллайлары темирден къуялганлары табылгандыла - бракта чыгъарылган ахчала. Анга кере Джуклатда темир ахча куйгъан жер (монетный двор) болганды дегенча оюм тувады. Ол а Кавказны тарыхыны жангы бетлерин ачарга он береди. Аны алай болганын бла къалганын тохтадырды артыгы уа КъМР-ну алимлери ишлеринде хайырланган жангы технологияны эм оборуудоване себеплик эттеркиди. Ол акълынын билдиргенди Колторов да университетни ректоруна.

эм типичноуо учрежденияны белломлерини таматалары бла тобеуюш къурагъанды. Анга илму-тинтиу иш жаны бла проректору къуллугъун толтурган Малкъандуны маганасы былды. КъМР-ни Терк районнда Джуклат элли тюрисинде Орта емурдеде алтын ордалы Тебен Джуклат деген шахар болганды. 1395 жылда Тимур Кавказгъа чабыулушкъа этгенинде тозураган шахарда ол кезуимо мингге бла артефактор, ол санда алтын ордалы темир ахчала да сакъландыла. Ахыр жыллада эл мулк жерлени сюргенде аллайлары темирден къуялганлары табылгандыла - бракта чыгъарылган ахчала. Анга кере Джуклатда темир ахча куйгъан жер (монетный двор) болганды дегенча оюм тувады. Ол а Кавказны тарыхыны жангы бетлерин ачарга он береди. Аны алай болганын бла къалганын тохтадырды артыгы уа КъМР-ну алимлери ишлеринде хайырланган жангы технологияны эм оборуудоване себеплик эттеркиди. Ол акълынын билдиргенди Колторов да университетни ректоруна. Салынган борчаланы тамалар ючюн Юрий Камбулатовны айтуу бла краеведни

Кёрмюч

Бу кюнде Нальчикде «Арт-экспресс. Кавказны жоллары бла» деген ат бла регионла арасы кёчөрлюкчю кёрмюч ачылганды. Ол кеси у Суратлау искусстволаны Андрей Ткаченко атлы музейинде орналганды.

Хунерлери бла халкъларыны фольклорларын ачыкълый

Къонакъла - сагъынлгъан регионун Художниклерини союзуну башчысы Виктор Дорджиев, музейлерини директоруну орунбасары Галина Чимидова, Ирина Номолоннова - бизни республикага 100-ден аслам ишени келтиргенде. Алада у белгилли эм бу искусствода энди атламларын эте башлагъан авторлары жорукъларга боюсунуну излеген академиядан башлап торлю-торлю эркин халкъы ыздада жазган чыгармаларын кёрюрге боллукъуду.

Свэ ючюн, Дмитрий Санджиев «Авалокитешвара», «Манла. Будда медицина» дегенди ишлерин кеси кураган автор техника бла жарашырды, буддизмин философиясын бизге кёргозгени бла бирге ол кеси да андан кълалли эсе да бир ашылыккы халкъларыны ачыкълыйды. Бу теманы дагыда халкълар Александр Поваевни «Малевич и Ю.Будд» деген чыгармасында кёрювиз. Халга Поваеваны «Ойратская певица. Халинг» эм Кълмыкъуну сыйлы художини Виктор Тереховну «Тростевление», «Кълмыкъан песини» дегенчалары кълмыкъ халкы да мамырлыкка баш ургъанын, кесини табиगतтын, кудурет берген тамашалыгын багъалаганын кёрювиз.

Жыйлыгъуда свэше, культура министрчи орунбасары Къарчаланы Аминат, Художниклени союзуну башчысы Геннадий Темиржанов, РФ-ни халкъ художини Герман Паштов, поэт, жырчы Сарбашланы Аздор эм биримге кълмыкъ халкълары да культурамы миллет ызда бютюн айтыганын черте, аны алайлыккында дагыда тошонгенлерини белгилегенде. Бизни жамуат кълмыкъуланы фольклорларын кёрюрге ол тапханлары ючюн алагъа ыспас этгенди. Виктор Исавовни Ирина Алержеевна да, ырызлыкъларын билдирди, Культура министрствобузга, чыгармачы союзга, къонакълыйлык этген музейге да саугъала бергенди.

«Экспозицияга сагъынлгъан атны 2013 жылда кълмыкъулу художникле «Южный Арт-экспресс» суратлау проектин жашауда жетишмилли бардыргъанларын сора берирге деп оную этилгенди. Андан бери уа бу чыгармаланы Москвану, Волгоградны, Астраханьны, Самараны, Кълзанын мажмелеринде да керегендиле. Быйыл ол билдиргенибизча, Нальчикте да келгенди, аны себетли аны атна «Кавказны жоллары бла» деген кесиге да къошулгъанды.

Манга былай кёрмючде эки неча юч кесекден къуралгъан ишле сейир болуудула. Къонакъллада ол да барды «72 небылдыш» деген триптих. Аны автору Олег Цагановду. Мында дагыда кюмошден этилген жийокле, сырғала, бюнюкълала, билезлик, сюекден, агаждан жонлуш ишленген статуэтка, кюборчекчилик аслам жерин алганлары бла бирге ары келгенлени эсприн да билегендиле. Аны алайлыккы, къонакъланы бу жаны бла черемилерини а Россияни халкъ устасы Мокъланы Владимир чертгенди.

Кёрмючде жашау кертиликте ийнандыргъан, сабырлыклары, кёбзуюздуклары бла кеслерине ишедирген ишле асламдыла. Кълмыкъуланы бу проектери ЮФО-да, Орта Тосолжкыда да суратлау искусствону эм ашы тёрлерин сакълуу жанын энци кюшоюн кълшанды. Кесине да РФ-ни Культура министрствосу бийик багъа бергенди. «Арт-экспресс. Кавказны жоллары бла» Нальчикде ючюнчю августха дери бардырылыккъды. Ары келип, анга къараргъа сюйегенлени алай олгъары боллукъуду.

Келгенлени ишлери бизни къаручуну да кырасты ишлене ийнандырды. Алагъа къарай, кълмыкъ халкълары энчилиги, кесиги нече болгъанын толгу анылайсы. Адамны кудуретге ийнанмакълыкты, ол бир сейир, ажайып зат болгъанын торюкленни жарыкълыкларында эсленеди.

Суратланы ХОПЛАНЫ Маринат алганды.

Футбол

Энди ким жанлы боллукъбуз?

Мени ортанчы жашым, къарындашларны ушамай, футболда ол, бу клуб деп сайламагъанды. Болсада 1995 жылдан башлап 2000 жылга дери «Баркса», андан сора беш жылны «Реалгъа» эмда «Интер» командала жанлы болгъанды.

биягы ала ючюн кълмыкъырлыккъы. Жерешлерибиз башха клубла ючюн ойнагъанлыккъы, ала ны унутуп къюргъа жарарыкъ туюлюдо. Алай эсе, ким кълмыкъи кетгенлерине кълмыкъый. Чабуюну Апти Ахъядов ызына, Грозныйге, «Ахмад» клубха (алгъынныг «Терекге») кълйтханды. Жарым къоруулачу Хасан Ахриев келишим къурамагъанды, алай мурагы жаныг къауамуну санывада ойнаргъады. Кълмыкъуланы сакълулачу Антон Антилов ЦСКА –да ойнарча сынуауладан этеди. Бирле айтханды кере уа, ол кесин айтханды.

руулачу Альберт Богатырёв «Тюменьнге» кёлгендиле. Курок шахары «Авангардын» да уа къоруулачу Аслан Дашев, жарым къоруулачула Денис Войнов бла Азамат Гурфов жетишмилли ойнадыла. «Владивостокга» къоруулачу Александр Марченко бла «Спартак» Нальчикни» дубль составындан Атаев, къубакъланы сакълулачуны хазырлагъан тренер Сергей Краченко эм тренер-врач Беспан Афанов баргъандыла.

Алай 2010 жылда футболга уллу эс бурмагъанын эслейме. Не болуп кълды десем, ол Португалиядан Луш Фигу кълмыкъи командала ойнаса да, аны ючюн кълмыкъырпы буртгъан кетгенден сора уа, аны алайлыккында дагыда тошонгенлерини белгилегенде. Бизни жамуат кълмыкъуланы фольклорларын кёрюрге ол тапханлары ючюн алагъа ыспас этгенди. Виктор Исавовни Ирина Алержеевна да, ырызлыкъларын билдирди, Культура министрствобузга, чыгармачы союзга, къонакълыйлык этген музейге да саугъала бергенди.

Жарым къоруулачула Сергей Крамаренко бла Никита Дроздов да Ярославльде «Шинникге» кетгенди. Къоруулачула Залим Маковев, Олег Мурачев эм жарым къоруулачу Альберт Богатырёв «Тюменьнге» кёлгендиле. Курок шахары «Авангардын» да уа къоруулачу Аслан Дашев, жарым къоруулачула Денис Войнов бла Азамат Гурфов жетишмилли ойнадыла. «Владивостокга» къоруулачу Александр Марченко бла «Спартак» Нальчикни» дубль составындан Атаев, къубакъланы сакълулачуны хазырлагъан тренер Сергей Краченко эм тренер-врач Беспан Афанов баргъандыла.

Сакълулачу «Авангардха» жууккъи заманда жерлешерибизден энита да къоруулачу Михаил Багаев, жарым къоруулачу Марат Шогенов эм чабуючула Руслан Болок бла Аппайланы Хъызр кёлериликле. Алай эсе, энди «Лухчамы» неча «Авангардхамы» кълмыкъырлыккъы?

Виктор ШЕКМОВ.

Грек-рим тутушулу

Жаш гёжефлерибизден - иги кесек майдал

Элбурз районуну сабий-жаш тёллю спорт школуну алгъынныг директору Сабанчыланы Расулу хурметине Тырнаууз-да В.А. Губанов атлы «Геолог» спорт-саулык кючлеу комплекде грек-рим тутушуудан турини къуралгъанды. Анда ЮФО-дан бла СКФО-дан, Магадан областдан 200-ден аслам умулландыргъан гёжеф майдалла ючюн эки кюнню ичинде тутушхандыла. Эршиуле 14 аурурук къауумда бардырылгъандыла. Бизни республикадан спортчула ала ны барысында да алыч жерлеге чыкъландыла, битегу да 21 алтын, кюмош эм доммакъ майдал къытхандыла. Биринчи жерлени Отарланы Мурат, Руслан Ортанов, Кан-

Анатолий ТЕМИРОВ.

2017 жылда июльда беш ууакхты намаз кълылууну заманы

Июль	Эртген намаз	Кюн чыкългъан заман	Тюш намаз	Экинчи намаз	Ашхам намаз	Жассы намаз	
1	Шабат кюн	02:54	04:28	12:20	16:26	19:50	21:30
2	Ыйых кюн	02:55	04:29	12:20	16:26	19:50	21:30
3	Баш кюн	02:56	04:29	12:20	16:26	19:50	21:30
4	Геурюрге кюн	02:58	04:30	12:20	16:26	19:50	21:30
5	Бараз кюн	03:00	04:31	12:20	16:26	19:49	21:29
6	Орта кюн	03:01	04:31	12:21	16:26	19:49	21:29
7	Байрым кюн	03:02	04:32	12:21	16:26	19:49	21:29
8	Шабат кюн	03:03	04:33	12:21	16:26	19:48	21:28
9	Ыйых кюн	03:03	04:33	12:21	16:26	19:48	21:28
10	Баш кюн	03:04	04:34	12:21	16:26	19:47	21:27
11	Геурюрге кюн	03:05	04:35	12:21	16:26	19:47	21:27
12	Бараз кюн	03:06	04:36	12:21	16:26	19:46	21:26
13	Орта кюн	03:07	04:37	12:22	16:26	19:46	21:26
14	Байрым кюн	03:07	04:37	12:22	16:26	19:45	21:25
15	Шабат кюн	03:08	04:38	12:22	16:26	19:44	21:24
16	Ыйых кюн	03:09	04:39	12:22	16:26	19:44	21:24
17	Баш кюн	03:10	04:40	12:22	16:26	19:43	21:23
18	Геурюрге кюн	03:11	04:41	12:22	16:26	19:42	21:22
19	Бараз кюн	03:12	04:42	12:22	16:25	19:41	21:21
20	Орта кюн	03:13	04:43	12:22	16:25	19:40	21:20
21	Байрым кюн	03:14	04:44	12:22	16:25	19:40	21:20
22	Шабат кюн	03:15	04:45	12:22	16:25	19:39	21:19
23	Ыйых кюн	03:16	04:46	12:22	16:25	19:38	21:18
24	Баш кюн	03:17	04:47	12:22	16:24	19:37	21:17
25	Геурюрге кюн	03:18	04:48	12:22	16:24	19:36	21:16
26	Бараз кюн	03:19	04:49	12:22	16:24	19:35	21:15
27	Орта кюн	03:20	04:50	12:22	16:23	19:34	21:14
28	Байрым кюн	03:21	04:51	12:22	16:23	19:33	21:13
29	Шабат кюн	03:22	04:52	12:22	16:23	19:31	21:11
30	Ыйых кюн	03:23	04:53	12:22	16:22	19:30	21:10
31	Баш кюн	03:24	04:54	12:22	16:22	19:29	21:09

КъМР-ни Муслиманларын дин управленийсы

Лыжа спорт

Минги тау кезиулу эршиулеге хазырланады

Минги тауну тийресинде кезиулу турнир бардырылгъаны юсюнден бизге Элбурз районуну администрациясыны пресс-секретары Алиса Тарим билдиргенди. Ол айтханды кере, 17-20 июльда РФ-ни Тау-лыка спортдан бла сноуборддан федерациясыны эршиуле календары бла анга жыл санлары 16-дан абадан болгъан спортчула къытырылдыла.

Битеу да къыралны 10 региондан 100 спортчу келирге сюйегенлени билдиргенди. Лыжачыла Гара-Башында 3847 метр бийикликте усталыкъларын кёрюпторюкюдоле. Старт 18 июльда берилиди. Хорлап чыгъланы саугъалау а экинчи кюн Азау талада бергенди.

Эршиулене РФ-ни бла КъМР-ни Тау-лыка спортдан бла сноуборддан федерациялары, «Элбурз курорт» АО эм Элбурз районуну администрациясы къурап бардырадыла.

КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.

Сакълыкъ

Тирлик аман туюлюдо, энди аны отдан сакъларгъа керекди

Эл молк бла жорешгенле жууккъи кюнде будайны оруп башларыкъдыла. Бу кезиуле арендаторланы, ийюкленни келечилерини баш борчлары - ёсюрден тирликлерин отдан сакъларгъады.

Тирлик жыйылгъан кезиуде от тошуу артыкъда кёлбейди. От а молкюде къуараны койдоргенири бла байламды. Бирле кюношуда битимле да жарыкъларына къоркъуу болгъанын юсюнден сагъыш этмейди.

2015 жылда Къаргъач элни тийресинде алай жарысулуу иш кёлплене эсинде болуп, Къуарадан житимле нарток болгъа уруп, от тошген эди. Аны ёчюлтюрге 7 машина къытышханды. Энци службаланы келечилерине алайда юч сагъланы ишлерге тошгенди.

Биреулени улпу кёлпюлюгю хата сында молкни ишлеу ючюн къоранч салынганды - 15 гектар жерде нарток тамырына дери койгенди.

Биринчиден, бу ишлеге къатышханла барысы да ол палахдан къоруулануу жорукъларга койренитге, хар молкде да теквичиле, аргатгалы, транспортну бу кампанинга хазырлауу жауапты адмала сайлангъа керекди. Машинала от ёчюлтгенде хайырлангъан затла бла жалчылыккыныргъа борчуудула, ол санда огнетушылык, корекле, суу бла да.

Будай сабанланы 50 гектарлагъа юлеширге, ала ны тёрлерини къызаргъа, алайлада салыны тери окуяна жыйыл кетериге керекди. От къабасына, мычыла аны тегерегин къызып, жайылуун тыйрча трактор да болурга тийшиди.

Быллай хатагъа тошмез ючюн а къоркъуюсузуккуну жорукъларын толтурурга керекди. Ол санда къуараны, къуаданы да койдорго, аныкъ жерледе от ерге жарамганын билдирге керекди.

Алай толтурулгъан мадарларга да къарамай, от къабангъан эсе, биринчиден, ОI (стационар телефон) неча 112 (стотый телефон) номерлеге сёлешип, энци службаланы келечилерини къызыргъа. Ала келгинчи уа, от къабангъан жерни тегерегини къызаргъа, аны жайылуун тыйрча. Кълзылгъан жерде адамла учкан житилени ёчюлтюрге мадарла да ерге тийшиди.

УЧРЕДИТЕЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Ж.Ж.
РЕДКОЛЛЕГИЯ:
ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары), ЖАНГУРАЛАНЫ Накабат (баш редактору орунбасары), ТОКЪЫЛАНЫ Борис (жууалы секретары), МОКЪАЛАНЫ Зуура (белюню редактору), ТИКАЛАНЫ Фатима (белюню редактору).

ТЕЛЕФОНЛА:
Редактору приемный - 42-63-01.
Баш редактору орунбасары - 42-38-21, 40-04-82.
Жууалы секретары - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62, Корреспонда - 42-63-52.
РЕДАКЦИЯНЫ БЕТОМЛЕРИ:
Поштиска эм право - 42-24-02, 42-67-68.
Экономика - 42-66-73.
Культура - 42-66-76.
Социал ишле - 42-75-82, 40-59-18.
Курортла, туризм эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окуучула бла байламкъа халкълар эм жамалык - 42-37-94.
Энци корреспондент - 42-68-72, Тилангъа - 40-28-97.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кълмыкъ жорюгемейни. Кюп жамаларга речени этиликке эл жала арты кълтырмайдыла.
Газетте басылгъан материалда айтылгъан омыла редакцияны омылу материалла болуула. Алада айтылгъан Россей Федерацияны Басманы юсюнден законун тийишлиликте материалда авторлары кесиди жуушылдыла.
Редакция авторлардан 400 гекте тизгенди (машина бла жазылгъан 5-6 бет) келгю аймады.
Газет Басманы эм асламы информацияны эркинликерни къоруулау жаны бла Кълмыкъ-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.
Регистрация номер - ПИ № ТЮ7-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КЪМР-ни Басма эмда асламы коммуналныкъа жаны бла къырап комитетини компьютер службага хазыр этгенди.
Газет «Тетраграф» ООО-ну тинюграфиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33
Газетни ислерне тапдыру ючюн КЪМР-ни почта суввалы федералыгъа Управленикъа жуушылды.
Телефонла: 76-01-28, 76-01-10
Газетлени рошлагада сакълу ючюн КЪМР-ни «Респечен» акционер общество жуушылды.
Телефон: 42-49-34

Номерге трафикте кере 19.00 сагъатда къл салынды. 20.00 сагъатда къл салынганды
ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГЪАРТЫЛА:
Мокъланы Зуура - декурый редактору, Кетерчиланы Зульфия - жууалы секретары орунбасары, Зезуланы Лида - (1, 2-чи бетле), Селкяланы Валентина - (3,4-чи бетле) - корректорла.
Тиражы 2100 экз. Заказ № 844
Багъасы 10 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ПЕДАТАЛЫН АДРЕСИ:
360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5
электрон почта: ebor_50@mail.ru